

N:o 5.

Ank. till Riksd. Kansli den 3 Mars 1880, kl. 10 f. m.

Första Kammarens Andra Tillfälliga Utskotts Utlåtande N:o 2, i anledning af väckt motion om skärpning af bestämmelserna i Kongl. kungörelsen den 30 Maj 1873, angående hvad iakttagas bör till förekommande af boskapspests och andra smittosamma husdjurssjukdomars införande i riket.

Uti en inom Första Kammaren under N:o 26 väckt motion har Herr Friherre *Hochschild* föreslagit, att Riksdagen måtte i underdånig skrifvelse hos Kongl. Maj:t anhålla, att Kongl. kungörelsen den 30 Maj 1873 må i sina bestämmelser skärpas sålunda:

1:o att införsel till Sverige af kreatur, kommande från land, som förklarats smittadt af boskapspest, förbjudes; och

2:o att kreatur, hvilka till Sverige införas från land, som förklarats misstänkt för boskapspest, eller annan smittosam husdjurssjukdom, samt kreatur, hvilka vid anländande till Sverige, då de ovilkorligen skola undergå besigtning af veterinär, befinnas icke vara i fullgodt helstillstånd, skola å lossningsorten undergå den karantän, som af vederbörande sundhetsmyndighet varder bestämd.

Jemte förmälan att den stora betydelse, som exporten af levande kreatur från Sverige till England under de senaste åren vunnit, gjorde det synnerligen önskvärdt, att denna viktiga handelsrörelse må

vara fullt försäkrad om en oafbruten fortvaro; att Sverige visserligen åtnjöte den undantagsförmånen att få exportera levande boskap till England, men att de åtgärder, hvilka här vore anbefalda för att tillförsäkra oss bevarandet af denna förmån, tvifvelsutän skulle kunna med fördel underkastas en strängare kontroll, har motionären — till stöd för sin framställning — vidare anført, hurusom Hushållningssällskapet i Kristianstads län förliden sommar hos Kongl. Maj:t gjort underdånig hemställan om anbefallande af ytterligare skärpta åtgärder i berörda afseende; att Kongl. Landtbruksakademiens förvaltningskomité uti häröfver afgifvet utlåtande ansett Kongl. kungörelsen af år 1873 åtminstone i tillämpningen lemna åtskilligt öfrigt att önska och förden skull i vissa delar förordat bifall till Hushållningssällskapets framställning, under framhållande af nödvändigheten deraf att karantän ovilkorligen bör ega rum å *lossningsorten*, men att Kongl. Medicinalstyrelsen, hvars yttrande jemväl infordrades, förklarar sig anse hvarje ändring af nu gällande bestämmelser i ämnet vara obehöffig; och har motionären slutligen förmålt sig hysa den förhoppning, att, ehuru Medicinalstyrelsens utlåtande legat till grund för Kongl. Maj:ts nådiga beslut i ämnet, en ny pröfning af detsamma skall kunna lända till anbefallande af åtgärder i öfverensstämmelse med de af Kongl. Landtbruksakademien förordade; varande det i motionärens tanke mindre väl betänkt att uppskjuta sådana åtgärders vidtagande till den dag, då undantagsförmåner vid införseln af levande kreatur ej längre medgifvas oss i England.

För bedömande deraf, huruvida giltiga skäl må vara för handen att vidtaga någon särskild åtgärd till betryggande af ett fortsatt åtnjutande af den Sverige medgifna rättigheten att utföra levande boskapskreatur till England, har Utskottet forskaffat sig upplysning om och får här nedan redogöra för de förhållanden, som kommit under öfvervägande vid beviljandet åt vårt land af de undantagsförmåner med afseende å utförsel af levande boskap till England, hvars orubbade bibehållande motionären afsett att medelst de af honom föreslagna åtgärder befästa.

I sammanhang med utfärdandet, år 1878, i konungariket Storbritannien af en förändrad lag om smittosamma djurssjukdomar, »Contagious Diseases (animals) Act», enligt hvilken Act, som trädde i gällande kraft den 1 Januari 1879, all främmande boskap, som efter nämnde dag infördes till Storbritannien, skulle vara underkastad nedslagtning i ankomsthafnen, så fram ej särskildt undantag från detta stadgande beviljats det land, från hvilket boskapen anländt, underrättades Kongl. Svenska Regeringen, genom härvarande Kongl.

Storbritanniske minister, att de regeringar, som önskade utverka ett dylikt undantag för boskap från deras hemland, borde derom göra framställning före den 1 November 1878, beledsagad af uppgifter angående de inom landet gällande lagar och förordningar rörande införsel af kreatur, äfvensom beträffande de åtgärder, som vore inom landet anbefalda till förhindrande af smittosamma kreaturssjukdomars spridande.

Innan någon framställning med anledning häraf gjordes hos Kongl. Storbritanniska Regeringen, infordrades underdåniga utlåtanden i ämnet från så väl Kongl. Medicinalstyrelsen, som Kongl. Kommerskollegium och Kongl. Generaltullstyrelsen, hvilka utlåtandens hufvudsakliga innehåll Utskottet ansett sig böra meddela.

Medicinalstyrelsen anförde, efter inhemtande af veterinär-institutets lärarekollegii yttrande, att styrelsen ansåge, det rättigheten att till England införa lefvande boskapskreatur från Sverige borde för närvarande vara betryggad, då vårt land vore fritt från epidemier bland boskapen och sådana försigtighetsmått vid införsel deraf i våra hamnar tillämpades, att de erbjöde säkerhet för kreaturens friska helso-tillstånd vid hitkomsten från utlandet; att, hvad anginge de farligaste epidemierna bland husdjuren, så hade *boskapspest* veterligen aldrig förekommit här i riket, den *elakartade lungsjukan* endast två gånger uppträdt inom Sverige, nemligen år 1847 i Halland och Skåne, samt år 1856 i Skaraborgs län, båda gångerna införd från Storbritannien, men genom nedslagtning af både sjuka och friska nötkreatur på de egendomar, der sjukdomen uppträdt, snart upphört, samt den farsotartade *mul- och klöfsjukan* under de senaste 40—50 åren endast vid två tillfällen förekommit, åren 1869 och 1875, vid hvilka tillfällen sjukdomen dock till följd af vidtagna spärrningsåtgärder snart upphörde; att, beträffande försigtighetsmått mot införande af ofvannämnda sjukdomar, dessa syntes vara fullt betryggande till följd af de i Kongl. kungörelsen den 30 Maj 1873 meddelade föreskrifter; samt att Kongl. förordningarne den 19 April och den 21 Maj 1875, angående hvad iakttagas bör till förekommande och hämmande af smittosamma sjukdomar bland husdjuren, och Sundhetskollégii kungörelse den 13 Mars 1876, innefattande råd och anvisningar för kommunalmyndigheter, veterinärer och Kongl. Maj:ts Befallningshafvande, angående deri föreskrifna åtgärder, likaledes erbjödo den relativt bästa säkerhet mot ifrågavarande sjukdomars spridning inom landet; på grund hvaraf allt Medicinalstyrelsen ansåge några andra åtgärder för underlättande af kreaturs utförsel från Sverige icke böra vidtagas, än att de i ämnet gällande författningar blefve vederbörande engelska myndig-

heter meddelade; dock hemställde styrelsen att, till beredande af tillfälle för exportörer att angående kreaturens helsotillstånd vid utskeppningen erhålla tillförlitliga och officiella intyg, Kongl. Maj:t måtte föreskrifva, att vederbörligen antagen veterinär, som enligt Kongl. kungörelsen den 30 Maj 1873 § 4 mom. 1 vore af Konungens Befallningshafvande utsedd att öfvervaka importen, äfven skulle vara pliktig att, då så påfordrades, omedelbart före kreaturens inskeppning desamma besigtiga och undersöka samt om deras helsotillstånd afgifva skriftligt intyg, mot ersättning af exportören.

Kommerskollegium och *Generaltullstyrelsen* förklarade att, då de i 1873 års kungörelse samt i Kongl. förordningarne den 19 April och den 21 Maj 1875 meddelade föreskrifter till förhindrande af boskapspests och andra smittosamma husdjurssjukdomars införande i riket, samt till förekommande och hämmande af smittosamma husdjurssjukdomars spridande, syntes vara fullt betryggande, samt, med undantag af det vilkorliga stadgandet om nedslagtning af från främmande land ankommande kreatur, i allt väsentligt jemförliga med de föreskrifter i ämnet, som innefattades uti ifrågavarande i Storbritannien utfärdade "Contagious Diseases (animals) Act". Embetsverken, som instämde i hvad Medicinalstyrelsen föreslagit i afseende å skyldighet för veterinär att tillhandagå med besigtning vid inskeppning af till utförsel afsedda kreatur, ansågo några särskilda, till allmän efterrättelse gällande åtgärder, utöfver de här i landet redan anbefalda, för närvarande icke vara erforderliga till förekommande af sjukt eller för sjukdom miss-tänkt kreaturs utförande till nämnda land.

Sedan derefter i ministeriel väg framställning skett, att, på grund af de ändamålsenliga anordningar, som enligt ofvan omförmälda författningar voro här i riket vidtagna, så väl till förekommande af smittosamma husdjurssjukdomars införande, som ock till förhindrande af sådana sjukdomars spridning, undantag, hvad Sverige anginge, måtte medgifvas från berörde i England från och med år 1879 gällande stadgande om nedslagtning af boskap, som från främmande land ankommer till engelsk hamn, blef genom en den 6 December 1878 utfärdad »Order in Council» Sverige (och Norge) uppfördt bland de länder, hvilkas boskap är vid ankomst till England befriad från nedslagtning eller karantän; varande sedermera, under den 24 Januari 1879, af Kongl. Maj:t förordnad att, i enlighet med hvad The Lords of Her Majestys Privy Council fordrat, efter utgången af Mars, Juni, September och December månader hvarje år, skall af Medicinalstyrelsen upprättas och till Kongl. Civildepartementet, så fort ske kan, insändas ett sammandrag af de under hvarje förflutet kvartal till styrelsen inkomna

uppgifter rörande husdjurssjukdomar, innehållande upplysning beträffande de bland husdjuren inom riket möjligen inträffade fall af boskapspest, elakartad lungsjuka, mul- och klöfsjuka, fårkoppor och fårskabb, äfvensom att, derest styrelsen skulle vinna kännedom om att något fall af sjukdomarne boskapspest, elakartad lungsjuka samt mul- och klöfsjuka inträffat, derom oförtöfvadt insända skriftlig underrättelse till nämnda departement, i ändamål att genom Kongl. Utrikesdepartementet vederbörande engelska myndigheter meddelas.

Enär af hvad sålunda anförts framgår, att vederbörande myndigheter i England funnit sig tillfredsställda med de anordningar, som här i riket redan blifvit vidtagna till förekommande af smittosamma husdjurssjukdomars införande och till förhindrande af sådana sjukdomars spridning inom landet, samt för den skull medgifvit vårt land obehindrad införsel i England af lefvande boskap, så och då icke blifvit ådagalagdt, att under den sedermera förflutna tiden sådana förändrade förhållanden inträdt, som skäligen må gifva anledning till vidtagande af särskilda åtgärder, i ändamål att åt landet fortfarande bevara öfvermådde undantagsförmån, anser Utskottet giltiga skäl icke förefinnas att för sådant ändamål underkasta de till förekommande af boskapspests och andra smittosamma husdjurssjukdomars införande i riket meddelade föreskrifter någon skärpning.

Härtill kommer att Utskottet, vid granskning af de i berörda afseende af motionären föreslagna bestämmelser, funnit desamma vara af beskaffenhet att icke kunna af Utskottet tillstyrkas.

Uti första punkten har motionären nemligen föreslagit, att införsel till Sverige af *kreatur*, kommande från land, som förklarats *smittadt af boskapspest*, skall förbjudas; men då i § 5 af Kongl. kungörelsen den 30 Maj 1873 redan finnes stadgadt, att införsel af *idislande djur* från främmande land eller distrikt deraf, som i vederbörlig ordning förklarats smittadt af boskapspest, skall vara alldeles förbjuden, samt, enligt hvad Utskottet inhemtat, andra kreatur än idislande djur, hvartill hänföras nötboskap, får och getter, äfvensom hjortar och kameler med flera här mera sällan förekommande djur, icke äro mottagliga för boskapspesten, läser det icke finnas vara behöfligt att förbjuda införsel från land, som förklarats smittadt af boskapspest, äfven af andra djur, än som redan finnas i författningen upptagne, eller utsträcka förbudet till kreatur i allmänhet.

Enär i andra punkten af motionärens förslag talas om kreatur, hvilka till Sverige införas från land, som *förklarats misstänkt för boskapspest eller annan smittosam husdjurssjukdom*, föranlåtes Utskottet

erinra derom, att enligt gällande författningar Kommerskollegium väl har att, när någon ort förklarats smittad af boskapspest och, med afseende å denna ords belägenhet, sjukdomens utbredning eller andra förhållanden, anledning finnes att befara, det smitta äfven från annan eller andra orter, som icke ännu förklarats pestsmittade, må kunna hit till riket spridas, bestämman om och i hvilken utsträckning ett eller flera länder, ehuru icke förklarade pestsmittade, likväl böra, i fråga om införsel derifrån af idislande djur eller smittoförande varor, såsom för smitta misstänkta anses samt derom utfärda kungörelse; men att deremot sådant förklarande icke eger rum i fråga om orter, som gränsa intill länder eller ställen, hvilka förklarats vara smittade af annan smittosam husdjurssjukdom. än boskapspest. Den förutsättning, hvar på motionärens förslag i denna punkt hvilar, är sålunda icke i full öfverensstämmelse med i ämnet gällande föreskrifter; och hvad angår idislande djur, som införs från främmande ort, som blifvit förklarad misstänkt för smitta af boskapspest, så finnas redan i Kongl. kungörelsen den 30 Maj 1873 stadgade ganska stränga bestämmelser, deribland äfven att, om karantän ifrågakommer, djuret skall undergå sådan å lossningsorten. Att, på sätt motionären vidare ifrågasatt, föreskrifva att kreatur, som vid anländandet till Sverige befinnas icke vara i fullgodt helsotillstånd, skola, utan undantag och af hvad slag sjukdomen än må vara, underkastas karantän å lossningsorten, skulle, enligt Utskottets tanke, innefatta en alltför stor utsträckning af karantänsskyldigheten, ledande till betydliga kostnader och tidspillan, utan motsvarande fördelar, samt onödigtvis försvåra införsel af djur äfven från sådana länder, der ingen kreaturssjukdom är rådande.

På grund af hvad sålunda anförts hemställer Utskottet,

att Friherre Hochschilds ifrågavarande motion icke må till någon åtgärd föranleda.

Stockholm den 2 Mars 1880.

På Utskottets vägnar:

W. STRÅLE.